

**BELGISCHE SENAAT**

ZITTING 1984-1985

6 JUNI 1985

**Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid en Aanvullend Akkoord ter toepassing van het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid, opgemaakt te Parijs op 14 december 1972**

**VERSLAG**

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE  
BUITENLANDSE BETREKKINGEN  
UITGEBRACHT  
DOOR DE HEER T. DECLERCQ

**I. Algemeen plan**

Her Europees Verdrag inzake sociale zekerheid en zijn aanvullend akkoord, uitgewerkt door het Comité van deskundigen inzake sociale zekerheid van de Raad van Europa, met de technische medewerking van het Internationaal Arbeidsbureau, werden eenparig goedgekeurd door het Comité der Ministers op 10 maart 1972.

De oorsprong van deze onderneming gaat terug naar het sluiten van de Europese Interim-Overeenkomsten betreffende de sociale zekerheid van 11 december 1953 (geratificeerd

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Van der Elst, voorzitter; Chabert, Close, Coppens, de Bruyne, Delmotte, De Seranno, Descamps, du Monceau, Geldolf, Gijls, Grosjean, mevr. Hanquet, de heren Humblot, Lahaye, Marmenout, Uyttendaele, Van Herck en T. Declercq, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren Claeys, Deprez, Van den Broeck en Wyninckx.

**R. A 13053***Zie :*

Gedr. St. van de Senaat :

731 (1983-1984) : N° 1 : Ontwerp van wet.

**SENAT DE BELGIQUE**

SESSION DE 1984-1985

6 JUIN 1985

**Projet de loi portant approbation de la Convention européenne de sécurité sociale et de l'Accord complémentaire pour l'application de la Convention européenne de sécurité sociale, faits à Paris le 14 décembre 1972**

**RAPPORT**

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION  
DES RELATIONS EXTERIEURES  
PAR M. T. DECLERCQ

**I. Cadre général**

La Convention européenne de sécurité sociale et son accord complémentaire, élaborés par le Comité d'experts en matière de sécurité sociale du Conseil de l'Europe avec le concours technique du Bureau international du Travail, ont été adoptés à l'unanimité par le Comité des Ministres le 10 mars 1972.

L'origine de cette entreprise remonte à la conclusion des Accords intérimaires européens de sécurité sociale du 11 décembre 1953 (ratifiés par la Belgique) qui assurent

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Van der Elst, président; Chabert, Close, Coppens, de Bruyne, Delmotte, De Seranno, Descamps, du Monceau, Geldolf, Gijls, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Humblot, Lahaye, Marmenout, Uyttendaele, Van Herck et T. Declercq, rapporteur.

Membres suppléants : MM. Claeys, Deprez, Van den Broeck et Wyninckx.

**R. A 13053***Voir :*

Document du Sénat :

731 (1983-1984) : N° 1 : Projet de loi.

door België), welke voorzien in de gelijke behandeling van de onderdanen der Verdragsluitende Partijen ten opzichte van de sociale zekerheidswetgevingen van die Partijen en in de uitbreiding van de bepalingen van de sociale zekerheidsverdragen die tussen twee of meer Verdragsluitende Partijen werden gesloten, tot de onderdanen van al de Verdragsluitende Partijen. Door de goedkeuring van deze overeenkomsten, waarvan de titel zelf het voorlopig karakter weergeeft, heeft het Comité de Ministers van de Raad van Europa de noodzaak erkend naderhand een meer uitgebreid document voor te bereiden waardoor aan de migrerende werknemers en aan de leden van hun gezin, op het gebied van de sociale zekerheid, volledige bescherming kan worden gewaarborgd.

Langdurige onderhandelingen bleken noodzakelijk vooraleer men tot een definitieve tekst kwam van het verdrag; dit was het gevolg van de moeilijkheden voortvloeiende uit het coördineren van wetgevingen die niet alleen talrijk maar tevens zeer verscheiden zijn in oorsprong, opzet en ontwikkelingsgraad.

Aldus, tegenover de Noordelijke opvatting inzake sociale zekerheid, die stelde op de traditie van de openbare onderstand, en uitgroeide tot een algemeen systeem van sociale voorzieningen, stond dan ook de klassieke opvatting van de sociale verzekering waarop de stelsels in West-Europa zijn gegrond, waarbij nog komt dat de oude en volledig uitgewerkte regelingen van het Noorden en het Westen zich onderscheiden van de jongere, nog in ontwikkeling zijnde systemen van het Zuiden en het Middellandse-Zeegebied.

Behalve het aantal en de verscheidenheid van de betrokken wetgevingen, hielden de deskundigen zich ook nog bezig, de nieuwe voor te bereiden overeenkomst zo goed mogelijk in overeenstemming te brengen met de overige coördinerende overeenkomsten die de Lid-Staten van de Raad van Europa geheel of gedeeltelijk betreffen, namelijk de Verordeningen van de E.E.G. betreffende de sociale zekerheid van de migrerende werknemers en de Overeenkomst nr. 118 van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de gelijke behandeling op het vlak van de sociale zekerheid.

In het besef van de moeilijkheid een zo ruime multilaterale coördinatie-poging op te zetten, waarvoor geen rechtstreeks omzetbaar precedent beschikbaar was, hebben de deskundigen naar een middenweg tussen twee tegenovergestelde oplossingen gezocht.

De eerste zou erin bestaan hebben het nieuwe verdrag te herleiden tot de vermelding van de algemene coördinatie-principes, zonder de modaliteiten voor de toepassing ervan op de verschillende in overweging genomen wetgevingen nader te omschrijven, terwijl de tweede oplossing zou beogen de onmiddellijke en gelijktijdige toepassing van zeer ruime coördinatieformules op te leggen voor alle sectoren en alle betrokken sociale-zekerheidsregelingen.

Het Comité van deskundigen dat zowel ontoereikende als overdreven ambities wilde vermijden, heeft geleidelijk een origineel en evenwichtig concept van deze overeenkomst

l'égalité de traitement des ressortissants des Parties contractantes au regard des législations de sécurité sociale de ces Parties et l'extension des dispositions des conventions de sécurité sociale conclues entre deux ou plusieurs Parties contractantes aux ressortissants de toutes les Parties contractantes. En adoptant ces accords, dont le titre même exprime le caractère provisoire, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe a reconnu la nécessité de préparer ultérieurement un instrument plus développé, apte à garantir une protection complète aux travailleurs migrants et aux membres de leur famille en matière de sécurité sociale.

De longs délais de négociation se sont révélés nécessaires avant d'aboutir au texte définitif de la convention, en raison de la difficulté de coordonner des législations non seulement nombreuses, mais très diverses quant à l'origine, la conception et l'état d'évolution.

Ainsi, à la conception nordique de la sécurité sociale, inspirée de la tradition de l'assistance publique et convertie à un mode général de protection sociale liée dans une large mesure à la résidence, s'opposait la conception classique de l'assurance sociale sur laquelle reposent les régimes de l'Europe occidentale, tandis que les systèmes anciens et développés du Nord et de l'Ouest se distinguaient des systèmes plus récents et en voie de développement du Sud-Est méditerranéen.

Au nombre et à la diversité des législations en cause s'est ajoutée la préoccupation des experts d'harmoniser le nouvel instrument en préparation avec les autres instruments de coordination qui intéressent les Etats membres du Conseil de l'Europe, dans leur ensemble ou pour partie, à savoir les règlements C.E.E. relatifs à la sécurité sociale des travailleurs migrants et la Convention n° 118 de l'Organisation internationale du Travail sur l'égalité de traitement en matière de sécurité sociale.

Conscients de la difficulté de concevoir une tentative de coordination multilatérale étendue, pour laquelle ils ne disposaient pas de précédent directement transposable, les experts ont recherché un moyen terme entre deux solutions opposées.

La première aurait consisté à réduire la nouvelle convention à l'énoncé des principes généraux de coordination, sans en préciser les modalités d'application aux diverses législations considérées, tandis que la seconde aurait visé à imposer l'application immédiate et simultanée de formules de coordination très développées pour toutes les branches et tous les régimes de sécurité sociale en cause.

En se gardant de l'insuffisance comme de l'excès d'ambition, le Comité d'experts a élaboré progressivement une conception originale et équilibrée de cet instrument qui est

opgesteld, welke het resultaat is van een compromis, volgens hetwelk dit verdrag zowel het kenmerk van een kaderverdrag als van een modelverdrag zou vertonen. Enerzijds beantwoordt dit verdrag aan de opzet van een kaderverdrag aangezien, vanaf de inwerkingtreding ervan, slechts de als fundamenteel beschouwde bepalingen van toepassing zijn, terwijl de toepassing van andere bepalingen afhankelijk wordt gesteld van de later af te sluiten bilaterale of multilaterale overeenkomsten tussen de Verdragsluitende Partijen.

Anderzijds is het ook een modelverdrag, in die zin dat voor de toepassing van de voorbehouden gedeelten nauwkeurige maar niet dwingende bepalingen gelden die deel uitmaken van het eigenlijk verdrag als richtlijnen voor aanvullende bilaterale of multilaterale overeenkomsten.

\*\*

Het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid en het aanvullend akkoord werden door de volgende landen geratificeerd : Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Turkije.

Het werd ondertekend door België (op 26 november 1976), Frankrijk, Griekenland, Ierland en Italië.

## II. Samenvatting van het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid

### I. Toepassingsgebied

1. De overeenkomst is van toepassing op alle wetgevingen betreffende de takken van de sociale zekerheid, met betrekking tot :

- a) de prestaties bij ziekte en moederschap;
- b) de prestaties bij invaliditeit;
- c) de uitkeringen bij ouderdom;
- d) de uitkeringen aan nagelaten betrekkingen;
- e) de prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten;
- f) de uitkeringen bij overlijden;
- g) de werkloosheidsuitkeringen;
- h) de gezinsuitkeringen.

Dit materieel toepassingsgebied strekt zich uit tot de algemene en de speciale stelsels, zowel van contributieve als van niet-contributieve aard, evenals tot de stelsels betreffende de verplichtingen van de werkgever.

2. Het persoonlijk toepassingsgebied strekt zich uit tot alle personen die onderdanen zijn van een Verdragsluitende Partij — evenals tot de vluchtelingen en de staatlozen welke op het grondgebied van een Verdragsluitende Partij verblijven — en die onderworpen zijn of geweest zijn aan de wetgeving van één of meer Verdragsluitende Partijen, evenals tot de gezinsleden en tot de nagelaten betrekkingen.

le fruit d'un compromis selon lequel la convention participe de la double nature de convention-cadre et de convention-modèle. D'une part, elle répond à la conception d'une convention-cadre, car elle n'est applicable, dès son entrée en vigueur, que pour une partie de ses dispositions, considérées comme fondamentales, alors que l'application d'autres parties est subordonnée à la conclusion ultérieure d'accords bilatéraux ou multilatéraux entre Parties contractantes.

D'autre part, elle se présente aussi comme une convention-modèle, en ce sens que l'application des parties réservées fait l'objet de dispositions précises, mais non contraignantes, qui sont incluses dans la convention elle-même à titre de guide pour la conclusion d'accords bilatéraux ou multilatéraux complémentaires.

\*\*

La Convention européenne de sécurité sociale et l'accord complémentaire ont été ratifiés par les pays suivants : Autriche, Luxembourg, Pays-Bas, Portugal, Turquie.

Ils ont été signés par la Belgique (le 26 novembre 1976), la France, la Grèce, l'Irlande et l'Italie.

## II. Résumé de la Convention européenne de sécurité sociale

### I. Champ d'application

1. La convention s'applique à toutes les législations relatives aux branches de sécurité sociale qui concernent :

- a) les prestations de maladie et de maternité;
- b) les prestations d'invalidité;
- c) les prestations de vieillesse;
- d) les prestations aux survivants;
- e) les prestations d'accidents du travail et de maladies professionnelles;
- f) les allocations au décès;
- g) les prestations de chômage;
- h) les prestations familiales.

Ce champ d'application matériel s'étend aux régimes généraux et spéciaux, à caractère contributif et à caractère non contributif, ainsi qu'aux régimes relatifs aux obligations de l'employeur.

2. Le champ d'application personnel s'étend à toutes les personnes qui sont des ressortissants d'une Partie contractante — de même qu'aux réfugiés et apatrides résidant sur le territoire d'une Partie contractante — et qui sont ou ont été soumises à la législation d'une ou de plusieurs Parties contractantes, ainsi qu'aux membres de la famille et aux survivants.

## II. Vaststelling van de toepasselijke wetgeving

Om elke samenloop van verzekeringsplicht en van eventuele wetsconflicten te voorkomen, steunt de overeenkomst op het principe dat slechts één enkele wetgeving toepasselijk is.

Zij bepaalt, in algemene regel, dat de wetgeving van de Verdragsluitende Partij op wier grondgebied de beroepsactiviteit wordt uitgeoefend van toepassing is. Uitzonderingen en bijzonderheden zijn voorzien voor bepaalde categorieën van werknemers.

## III. Gelijkheid van behandeling tussen eigen onderdanen en buitenlanders

De overeenkomst bevestigt het principe van de gelijkheid van behandeling. Wat evenwel de toepassing betreft van dit principe op regelingen van niet-contributieve aard, kan een Verdragsluitende Partij vanwege de onderdanen van andere Verdragsluitende Partijen vorderen dat zij voldoen aan bijzondere voorwaarden van verblijf, inzonderheid wanneer het bedrag van de prestatie onafhankelijk is van de duur van het verblijf.

## IV. Uitbetaling van prestaties in het buitenland

De overeenkomst bepaalt dat de uitkeringen wegens invaliditeit, ouderdom en voor nagelaten betrekkingen, zowel als de renten voor arbeidsongevallen en beroepsziekten en de uitkeringen bij overlijden, geen enkele vermindering, wijziging, schorsing, afschaffing noch inbeslagname mogen ondergaan om reden dat de gerechtigde op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij woont dan waar de instelling is gevestigd die de prestatie verschuldigd is.

In het algemeen voorziet zij in de uitkering van deze prestaties welke verschuldigd zijn krachtens de wetgeving van elke Verdragsluitende Partij, op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij. Uitzonderingen op dit principe worden nochtans geduld vooral in het geval van stelsels zonder bijdrageplicht en voor bepaalde bijzondere prestaties.

## V. Samentelling van de tijdvakken welke in aanmerking komen voor het verkrijgen van de rechten en voor de berekening van de prestaties

Voor het verkrijgen, het behoud of het herstel van het recht op prestaties, evenals desgevallend, de berekening ervan regelt de overeenkomst de samentelling van alle perioden van verzekering, van verblijf, van tewerkstelling of van beroepsactiviteit welke door de betrokkenen volbracht zijn en door de onderscheiden nationale wetgevingen in aanmerking genomen worden.

## VI. Berekening der pensioenen

Bijzondere bepalingen op gebied van pensioenen leggen de regelen vast voor de berekening van het bedrag dat ieder van de bevoegde instellingen ten laste valt. Elk van de betrokken instellingen stelt het bedrag vast dat zij verschul-

## II. Détermination de la législation applicable

Pour prévenir tout cumul d'assujettissement et d'éventuels conflits de lois, la convention se fonde sur le principe qu'une seule législation est applicable.

Elle pose, en règle générale, que la législation applicable est celle de la Partie contractante sur le territoire de laquelle s'exerce l'activité professionnelle. Des exceptions et particularités sont prévues pour certaines catégories de travailleurs.

## III. Egalité de traitement entre nationaux et non-nationaux

La convention affirme le principe de l'égalité de traitement. Toutefois, en ce qui concerne l'application de ce principe à des régimes à caractère non contributif, une Partie contractante pourra exiger de la part des ressortissants d'autres Parties contractantes qu'ils satisfassent à des conditions particulières de résidence, notamment lorsque le montant de la prestation est indépendant de la durée de résidence.

## IV. Service des prestations à l'étranger

La convention dispose que les prestations d'invalidité, de vieillesse et de survivants, les rentes d'accidents du travail ou de maladies professionnelles, les allocations au décès ne peuvent subir aucune réduction, ni modification, ni suspension, ni suppression, ni confiscation, du fait que le bénéficiaire réside sur le territoire d'une Partie contractante autre que celui où se trouve l'institution débitrice.

D'une manière générale, elle prévoit le service de ces prestations dues au titre de la législation de toute Partie contractante sur le territoire d'une autre Partie contractante. Toutefois, des exceptions à ce principe sont admises, notamment dans le cas des régimes non contributifs et pour certaines prestations particulières.

## V. Totalisation des périodes prises en compte pour l'ouverture des droits et le calcul des prestations

Pour l'acquisition, le maintien ou le recouvrement du droit aux prestations ainsi que, le cas échéant, le calcul de celles-ci, la convention prévoit la totalisation de toutes périodes d'assurance, de résidence, d'emploi ou d'activité professionnelle accomplies par les intéressés et prises en compte par les différentes législations nationales.

## VI. Calcul des pensions

Des dispositions particulières en matière de pensions fixent les règles de calcul selon lesquelles est déterminé le montant que doit payer chacune des institutions compétentes. Chaque institution en cause fixe le montant qu'elle doit,

digd is, rekening houdend met de verhouding tussen de duur der periodes welke onder haar wetgeving werden volbracht en de totale duur van de periodes volbracht onder de wetgevingen van alle betrokken Verdragsluitende Partijen.

#### VII. Betrekkingen met andere internationale verdragen van sociale zekerheid

1. Wat betreft de personen op dewelke het verdrag van toepassing is, treedt het in de plaats van de vroegere verdragen welke twee of meerdere Verdragsluitende Partijen binden. Niettemin staat het de Verdragsluitende Partijen vrij onder mekaar, door inschrijving onder bijlage III van deze laatste, de van kracht zijnde overeenkomsten of bepaalde beschikkingen ervan in stand te houden. Het is echter duidelijk dat het te bereiken einddoel, voor zover zulks mogelijk is, erin moet bestaan te komen tot het geleidelijk verdwijnen van de aldus in stand gehouden beschikkingen en tot de algemene toepassing van het verdrag.

2. Het verdrag doet geen afbreuk :

— aan de verplichtingen voortvloeiend uit welkdanige overeenkomst aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie;

— aan de bepalingen betreffende de sociale zekerheid van het verdrag van 25 maart 1957 houdende oprichting van de Europese Economische Gemeenschap of aan de associatie-akkoorden die op dit verdrag steunen, noch aan de maatregelen waarbij deze bepalingen toegepast worden.

3. Het verdrag zal niettemin van toepassing zijn in alle gevallen waar het orgaan van een Verdragsluitende Partij, die geen lid is van de Gemeenschappen, dient tussen te komen en in de gevallen die om andere redenen niet of niet volledig geregeld worden door de E.E.G.-verordeningen betreffende de sociale zekerheid.

#### VIII. Aanvullend akkoord

Een aanvullend akkoord heeft tot doel de toepassing mogelijk te maken van de regelen van het verdrag die onmiddellijk toepasselijk zijn, en tevens als leidraad te dienen voor de bepalingen die slechts van toepassing zullen zijn na het afsluiten van bilaterale akkoorden.

#### III. Bespreking en stemmingen

Op de vraag van een lid waarvan er zoveel tijd verlopen is tussen het tijdstip waarop de lid-staten van de Raad van Europa het Verdrag konden ondertekenen en het tijdstip waarop het ontwerp bij het Parlement werd ingediend antwoordt de Minister van Sociale Zaken wat volgt :

« Zodra het Verdrag was goedgekeurd door de Minister-raad van de Raad van Europa, heeft de Regering willen toetreden tot het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid, waarvan de sociale draagwijdte niet te miskennen valt.

De Regering had evenwel grote moeite met het bepaalde in artikel 52 van dat Verdrag.

en tenant compte du rapport de la durée des périodes accomplies sous sa législation et de la durée totale des périodes accomplies sous les législations de toutes les Parties contractantes en cause.

#### VII. Relations avec d'autres instruments internationaux de sécurité sociale

1. En ce qui concerne les personnes auxquelles elle est applicable, la convention se substitue aux conventions antérieures liant deux ou plusieurs Parties contractantes. Toutefois, les Parties contractantes sont libres de maintenir entre elles, par inscription dans l'Annexe III de celle-ci, les conventions en vigueur ou certaines dispositions de celles-ci. Il est cependant bien entendu que le but final à atteindre doit être, dans toute la mesure du possible, l'effacement progressif des dispositions ainsi maintenues et la généralisation de l'application de la convention.

2. La convention ne porte pas atteinte :

— aux obligations découlant d'une convention quelconque adoptée par la Conférence internationale du Travail;

— aux dispositions relatives à la sécurité sociale du Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté économique européenne ou des accords d'association basés sur ce Traité, ni aux mesures d'application de ces dispositions.

3. Toutefois, la convention s'appliquera dans tous les cas où l'institution d'une Partie contractante non membre des Communautés sera appelée à intervenir et dans les cas qui, pour d'autres raisons ne sont pas, ou pas entièrement, couverts par les règlements C.E.E. relatifs à la sécurité sociale.

#### VIII. Accord complémentaire

Un accord complémentaire a été élaboré, devant à la fois permettre l'application des règles de la convention qui sont directement applicables, et servir de guide pour les dispositions qui ne seront applicables qu'après la conclusion d'accords bilatéraux.

#### III. Discussion et votes

En réponse à la question d'un membre qui s'interroge sur le délai entre la date d'ouverture à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe et la date du dépôt du projet au Parlement, le Ministre des Affaires sociales donne la réponse suivante :

« Le Gouvernement a voulu, dès l'adoption de la Convention par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, marquer son adhésion à la Convention européenne de sécurité sociale dont la portée sociale est indéniable.

Il éprouvait néanmoins des préoccupations à l'égard de son article 52.



Al is die regeling niet rechtstreeks van toepassing en al blijft zij onderworpen aan het sluiten van akkoorden in de toekomst, toch wordt daarin het beginsel aanvaard dat de werkloosheidsuitkeringen kunnen worden uitgevoerd.

De Regering is steeds van oordeel geweest dat zij op dat vlak niet meer rechten kon toekennen dan die welke binnen de Europese Gemeenschappen worden erkend.

Het werd daarom wenselijk geacht dat de bevoegde instellingen van de Raad van Europa zich zouden uitspreken over de draagwijdte van de verbintenis die ons land zou aangaan door Verdragsluitende Partij te worden, zoals zijn twee andere Benelux-partners.

Uit de besprekingen is gebleken dat het aan België evenals aan alle andere lid-staten van de Raad van Europa steeds vrij zou staan al dan niet overeenkomsten te sluiten betreffende de uitvoering van die bepaling.

Om tot dat besluit te komen was er tijd nodig. »

Met die verklaring heeft de Minister eveneens geantwoord op de vraag van een ander lid dat wenste te vernemen ten opzichte van welke punten er bij de Regering enige aarzeling bestond.

Een ander lid vraagt of er een hiërarchie bestaat van de normen die hieromtrent door de verschillende internationale organisatie zijn aangenomen : I.A.B., E.G., Raad van Europa.

De Minister antwoordt dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de internationale overeenkomsten waarbij normen van sociale bescherming worden vastgesteld (bijvoorbeeld : Verdrag nr. 102 van het I.A.B. omtrent de minimumnorm inzake sociale zekerheid of de Europese Code inzake sociale zekerheid van de Raad van Europa) en de internationale coördinatieverdragen.

Het Europees Verdrag van 1972 behoort tot die tweede categorie. Het bepaalt geen normen inzake sociale zekerheid, doch wil de bestaande wetgeving van de lid-staten coördineren met het oog op de sociale bescherming van de werknemers die een beroep uitoefenen of hebben uitgeoefend in verscheidene landen.

De bekrachtiging van dit Verdrag zal dus niet leiden tot een wijziging van de Belgische wetgeving ter zake.

Wat de eigenlijke coördinatieregelen betreft, heeft de (E.G.-)verordening nr. 1408/71 van de Raad van de Europese Gemeenschappen voorrang op het Verdrag van de Raad van Europa.

Een lid vraagt wat de bedoeling is van bijlage I, waarin de grondgebieden en de onderdanen van de Verdragsluitende Partijen worden omschreven, meer bepaald voor het Verenigd Koninkrijk (blz. 48 onderaan).

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen antwoordt dat die kwestie tot de bevoegdheid behoort van iedere Verdragsluitende Partij, zoals bepaald in artikel 1, b, van het Verdrag.

\*\*

Tout en n'étant pas directement applicable mais subordonnée à la conclusion d'accords ultérieurs, cette disposition reconnaît le principe de l'exportation des prestations de chômage.

Le Gouvernement a constamment soutenu qu'il ne pouvait pas accorder en la matière des droits plus étendus que ceux qui sont reconnus au sein des Communautés européennes.

Il a été jugé opportun que les instances compétentes du Conseil de l'Europe se prononcent sur la portée de l'engagement auquel la Belgique se soumettrait en devenant, au même titre que ses deux autres partenaires du Benelux, Partie contractante de cet instrument.

Les discussions ont permis de conclure que la Belgique ainsi que tous les Etats membres du Conseil de l'Europe resteraient libres de conclure ou de ne pas conclure des accords concernant la mise en œuvre de cette disposition.

Un délai a été nécessaire pour aboutir à ces conclusions. »

Cette déclaration répond également à la question d'un membre qui demandait sur quels points le Gouvernement avait des préoccupations.

Un membre pose la question de la hiérarchie des normes adoptées en cette matière au sein des différentes organisations internationales : O.I.T., C.E.E., Conseil de l'Europe,...

Le Ministre répond à ce sujet qu'il y a lieu de faire une distinction entre les conventions internationales qui fixent des normes de protection sociale (par exemple : la Convention n° 102 de l'O.I.T. concernant la norme minimum de sécurité sociale ou le Code européen de sécurité sociale du Conseil de l'Europe) et les conventions internationales de coordination.

La Convention européenne de 1972 appartient à cette deuxième catégorie. Elle ne fixe pas de normes en matière de sécurité sociale mais elle a pour objet de coordonner les législations existantes dans les Etats membres pour assurer la protection sociale des travailleurs qui ont exercé ou exercent une activité professionnelle dans plusieurs pays.

La ratification de la Convention n'impose, dès lors, pas de modification de la législation belge en la matière.

Pour ce qui concerne les règles de coordination proprement dites, le règlement (C.E.E.) n° 1408/71 du Conseil des Communautés européennes prime sur la Convention du Conseil de l'Europe.

Un membre s'interroge sur la portée de l'annexe I qui donne la définition des territoires et des ressortissants des Parties contractantes, en particulier en ce qui concerne le Royaume-Uni (p. 48, *in fine*).

Le Ministre des Relations extérieures répond que cette question relève de la compétence de chaque Partie contractante conformément à l'article 1<sup>er</sup>, alinéa b, de la Convention.

\*\*

Het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Dit verslag is eveneens eenparig goedgekeurd.

*De Verslaggever,*  
T. DECLERCQ.

*De Voorzitter,*  
F. VAN DER ELST.

Le projet de loi portant approbation de la Convention est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Le présent rapport a été approuvé à la même unanimité.

*Le Rapporteur,*  
T. DECLERCQ.

*Le Président,*  
F. VAN DER ELST.